

Србија је дубоко неуротизовано друштво у коме се одавно погубљени и критеријуми и оријентир деловања. У таквом друштву тешко је очекивати одмерене и нормалне реакције, и у том смислу, готово да није чудно што и поводом трагичне погибије Бриса Татона имамо такву реакцију – каже Ђорђе Вукадиновић, уредник часописа Нова српска политичка мисао.

Шта је узрок томе, како је дошло до таквог претеривања да смо имали чак три протестне шетње против насиља, да је држава прогласила дан жалости а председник чак предлаже и да једна улица у Београду добије име по погинулом Французу?

- Примарну улогу у стварању те патологије, као и до сада у сличним ситуацијама, имају медији и политичари. Из различитих разлога, и једни и други злоупотребљавају сваку, па тако и ову трагедију, као што су то годинама уназад радили.

Али и “обични грађани” си изузетно емотивно реаговали на овај случај, како то објашњавате?

- Грађани само реагују на притисак и манипулацију медија и политичара. Нормални грађани, тачније, оно што је остало од нормалних грађана ове земље, данас су двоструко постиђени и двоструко понижени. Како вандализмом групице хулигана који је за сваку осуду, тако и овом, најблаже речено претераном, непримереном и неукусном реакцијом политичара и медија, који су од тога направили параду за сопствене потребе и неку врсту сопствене промоције, а користе је и за обрачун са неистомишљеницима.

Да, али Србија у свету има јако лош имиџ. Имајући то у виду, шта је требало урадити да нас у свету опет не прогласе за “дивљаке” и “злочинце”?

- Искрено и дубоко жаљење, извињење породици и амбасади, експресно хапшење осумњичених и њихово извођење пред лице правде и адекватне казне - то је било и нужно и довољно. Уместо тога, имамо атмосферу хајке и лова на вештице. Поново се створила та масовна прича на блогovima, форумима и медијма, где можете прочитати коментаре типа “стидим се што сам Србин”, “ми смо најгори”, “фашизам се ваља улицама”. Овакво ритуално посипање пепелом, ова врста колективне хистерије неумесна је и контрапродуктивна. Поново су оживели сви најдубљи антисрпски стереотипи у западној штампи, а и у једном делу српске јавности.

Мислите да се намерно ствара таква атмосфера?

- Оправдан и увелико закаснео обрачун са хулиганством, које се, узгред речено, годинама толерише у око тих навијачких и квази-навијачких група, искоришћен је још једном за произвођење колективне кривице српског народа за нешто што је учинило неколико неодговорних и вероватно пијаних или дрогираних појединаца. Онда се та колективна кривица користи за нешто друго. И то је матрица која нам се стално дешава.

Председник Тадић је, чак, изјавио да ово насиље “консеквентно води у фашизам”. Због чега се реч “фашизам” напрасно тако често користи у свакодневном политичком говору?

- Постоје групе у Србији које, или у свом фанатизму или у свом плаћеништву, а вероватно има и једног и другог, у сваком неистомишљенику виде фашисту. При томе, они из личних или из материјалних разлога, имају патолошку мржњу према српском народу. Невероватно је на пример, да смо пре месец дана имали два убиства на Косову и Метохији, а нико се због тога није потресао, нико због тога није расписивао националну жалост, нико није давао улицу по бројним, готово безбројним жртвама чије убице нису никада пронађене.

Због чега, како ви то објашњавате?

- Једним (мањим) делом, то доста лоше говори о нама као народу, али већим делом то је

Ни стратегије, ни визије

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 06 октобар 2009 23:40

последница поменутог континуираног деловања медија и политичара. Грађани више немају директан однос са стварношћу, него је њихов став према реалности посредован медијима и порукама које им стижу са екрана. А са екрана стижу поруке о колективној кривици, о Србији као некој врсти казамата, колевке и царства зла. Народ је изманипулисан, као што је и био пре 20 година. Само што је тада наивно поверовао да је небески народ, да је најбољи, да Срби не могу да буду злочинци, да су увек у праву и да су увек водили само праведне и одбрамбене ратове, а сада им се нуди друга, супротна парадигма. Уместо претходне, националистичке, која се распала у парампарчад, по тој новој визури сада смо ми криви за све ратове, увек смо злочинци, и када се чини да смо жртве заправо смо криви због тога што смо жртве. Однеговали смо једну врсту елите или такозване елите, која ће увек бити спремна да за сваку невољу која нас снађе окриви нас саме.

Мислите да су догађаји последних двадесетак дана у великој мери спиновани?

- Мене све ово по мало подсећа на неке “демократске Маркале” или Рачак.

Маркале су послужиле за увођење санкција Србији, Рачак је био повод и увод у брутално бомбардовање Југославије. Дакле, имамо неки трагичан догађај, било намештен или случајан инцидент, који се искористи за обављање неког другог посла који се спремао и за који се тражио алиби.

Шта би сада могло да се спрема?

- У овом случају, чини ми се да је тај “други посао” поновно увођење неке врсте ванредног стања, неке врсте нове “Сабље”, јер се маргинализује сваки глас “против” и свака озбиљна, дубинска критика владајућих структура. Као што је својевремено паљење Рајхстага послужило за обрачун са левичарским групама у Немачкој и коначну инсталацију фашизма каквог га знамо, тако као да неко покушава да овај инцидент искористи са сваким патриотским и националним ставом, повезујући га са тим насиљем. Дугорочни циљ ове операције би могло бити још директније стављање Србије под страни протекторат, а краткорочно, изазивање хаоса и компромитација предстојеће Медведевљеве посете Београду.

Због чега се у последних двадестак дана направила чудна мешавина хулиганства навијача, десничарских партија, националистичких организација, у којој се више не разазнаје за шта је ко у ствари одговоран?

- Повезујући напад хулигана на навијача Тулуза са атмосфером створеном поводом геј параде, а све то посредно се покушава пребацити на конто сваког звиждука западним земљама и бившим југословенским републикама, неко жели да криминализује сваки критички став према политици западних земаља. Тако се индиректно амнестирају НАТО земаље за бомбардовање Југославије, као и бивше “братске” републике за распад СФРЈ. У суштини, то је оно што се дешава и што се свесно или несвесно ради.

Шта је политчки резултат те манипулације?

- Прво су се држава и народ представили као народ злочинаца, а онда држава, да би избегла ту слику, предузима неку врсту колективног самопонижења. То је потпуна нациолана анестезија, која има за циљ и последицу прихватање независности Косова као свршене и легитимне ствари, и казне за грехове које смо чинили и којих се још нисмо ослободили.

Колико је таква игра опасна, јер ипак добар део грађана не пристаје на такво колективно “прање” и не прихвата такву слику о себи?

- Сводећи патриотизам на хулиганство неко очигледно жели да компромитује патриотизам, и у томе једним делом и успева. Али такво спиновање би на крају могло изазвати управо обрнути ефекат – да се тиме легитимише хулиганство. То је мач са две оштрице.

Осим тога, све то има одјека и са друге стране, на другом полу политичког спектра, иако то сада није толико видљиво. Овакве непримерене реакције су гориво којем се хране неке будуће фрустрације и будуће насиље. Зато треба хитно раздвојити шта је криминал који се санкционише, шта је политичко неистомишљеништво с којим се полемише, а шта је елементарна државна национална позиција која се заступа без обзира на политичке и страначке разлике.

Колико су се сва дешавана протеклих дана искористила у дневно-политичке сврхе? Чули смо, примера ради, изјаву председника Тадића који види “нит насиља која води од 90-их година, преко подршке штрајка ЈСО до данас”, алудирајући, очигледно, на ДСС и Војислава Коштуницу?

- Да, и тога је увек било. Сви они имају путера на глави током претходних година, и свако из те прошлости истргне сегмент који му одговара. Тако ће демократе потегнути 17. март и запаљене џамије у Београду, или фебруарски митинг за Косово и паљење америчке амбасаде. Радикали ће потегнути 5. октобар и запаљену скупштину, ДСС ванредно стање и „Сабљу“... Свако држи у шаху противнике неком сличном причом, нечим чиме може махати и уцењивати, или макар претити политичким противницима.

У ком правцу иде ДС?

- Ја у ДС-у видим неколико странака. Ипак, чини се да је позиција ДС-а тренутно много ближа Јовановићевом ЛДП-у, док је пре неколико месеци била ближа СПС-у. Те се констелације се мењају, али оно што треба да брине јесте утисак да ту нема неке озбиљније и промишљеније политичке стратегије. А о визији да и не говоримо.

(Разговарала Марија Кордић за Недељни телеграф)